

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Mlado- in Staro-Čehi.

(Izviren dopis iz Češkega.)

Nij še tega davno, kar ste v svojem listu, govoreči o domačem razporu, spominjali se edinosti med Čehi in konservativno stranko, med njimi stavili našim klerikalcem glede povolnosti za izgled; enako so Vam pa tudi naši klerikalci po vseh svojih petirih organih očitali, da niste takovi trezni in premišljeni politiki, ko Vaši zavezniki na Češkem; češ, da se ti vedo v principijelnih vprašanjih podvreči večini poslanskega kluba, katera obstoji iz Staročehov. In res so bili Čehi vseh barv do poslednjega časa proti zunanemu svetu navidezno složni; kdor pa je razmere na Češkem natančneje poznal, moral je tudi vedeti, koliko zatajevanje samega sebe je ta složnost bila za vse stranke, katerih češki narod od 1848. leta šteje tri: liberalno, čisto konservativno, in fevdalno-klerikalno, h katerim se je v poslednjem času pridružila še poslednja: pravna, ali bolje rečeno rimska stranka. Dosedaj ste se na površji obdržavali samo prvi dve stranki ter ste složnost kljub zakotnemu rovanju fevdalklerikalcev kolikor toliko v narodnem taboru še ohranili; le včasih se je fevdalcem posrečilo vneti razpor, kateri je pa iz principijelnega takoj prešel na osebnosti. Da se je po vsakej takovej praksi vrnil zopet mir in sloga v vrste političnih bojevalcev, zahvaliti se je samo njihovej zavesti; kajti podlaga vsega njihovega delovanja bilo je domoljubje in smoter narodovo blagostanje; vsa druga vprašanja so kolikor toliko puščali na strani, ako so se jih pa vendar dotekniti morali, rekali so, da so za češki narod premale važnosti, ko da bi jih bilo potreba v javno diskusijo spraviti. Za bistvene važnosti v češki politiki proglašali so samo zgodo-

vinsko pravo. — Da to tako naprej dolgo iti ne more; da se vprašanja, katerih važnost je od vsega izobraženega sveta uže davno pripoznana bila, ne bodo mogla tudi na Češkem dolgo negirati — moral je vsak trezno misleči opazovalec spoznati — toda, kako bo to prišlo in kakove nasledke bo ova revolucija v mišljenji sabo prinesla, to ste bili dve imenitni vprašanji, na kateri odgovoriti si vendar nij bilo mogoče.

Češkim konservativcem uže od nekdanj nij bilo ljubo, da je liberalna stranka čedalje več tal v narodu dobivala; ne sicer zato, ker je bila liberalna, ampak zato, ker jej na čelu stoje možje slavnih imen, kakor dr. Sladkovský, dr. Čížek, dr. Grégr i. dr., kajti mislili so si, kakor hitro bo ta stranka dobila večino naroda na svojo stran, odvzeto bo tudi nam voditeljstvo ter izročeno možem, kakoršni so prej imenovani; da bi bili pa sami pristopili k njihovim nazorom, tega nijso hoteli. Ne sicer, da bi ne bili dovolj liberalni; zgodovinarju (toda le zgodovinarju) Palackemu se to očitati ne more in tudi drugi češki konservativci so v kritičnih časih odločno odbijali izjave fevdalnoklerikalnega „Vaterlanda“, kateri jih je s sitno vsiljenostjo s svojo stranko identificiral, — edino, kar je zvezo konservativcev z liberalci preprečevalo, bilo je samoljubje, ono samoljubje, katero je posebno posameznikom tako vlastno, i rekel bi, prirojeno. Vsled tega samoljubja se stranka, katerej na čelu je stal Palacky s svojim zetom, nij mogla podvreči stranki nasprotnej, ker bi se jej morebiti bilo moglo očitati, da se je od družih voditi dala; da so drugi še le vpeljali njene voditelje v krog novovečnih nazorov. — Kljub temu, pa bi se bila stvar, kakor je predvlaskem vse kazalo, dala poravnati; kajti učeni Palacky in bistrogledi

Rieger morala sta vendar spoznati, da bi svojeglavna ločitev od novo nastale, a na celi svet prevladajoče ideje se opirajoče stranke bila le narodu na škodo i upati je bilo, da zrela zavest i pravo domoljubje prevlada ono pogubno samoljubje — tu pak je prišel skušeni intrigant — „pravna“ stranka!

Nemška „pravna“ stranka, katera je v začetku zadovoljevala se z nabiranjem denarja za papeževo vojsko in za „v devet verig uklenjenega“ papeža samega, začela je pozneje, ko se je papežu odvzela svetna oblast, obračati svojo pozornost na vse nezadovoljne življe po Evropi, ker so se jej zdeli biti, ako se dobro obdelajo in nevede v nastavljeni jim pasti vjamejo, najboljše sredstvo za zopetno pridobljenje papeževe oblasti. Posebno v Avstriji, kjer živi takova množica nezadovoljnih narodov, zdelo se jej je biti za svoje načrte pripravno polje. Nij tedaj v očigled državnih homatij držala rok križem, temuč je z ustanovljanjem svojih katoliško-političnih društev začela postavljati prve gradbe proti naskokom novovečnih idej in trdnjave, iz katerih bi se dale operacije proti obstoječim liberalnim naredbam voditi. Začela je tudi s pravo jezuitovsko hinavščino in zvitostjo sejati razpor v narodne opozicije same in da je tu samoljubju nekaterih narodovih voditeljev vedela prikupiti se, pokazalo se je posebno pri Vas Slovencih, kjer so se nekateri za narod sicer zaslužni možje popolnem njej v naročje vrgli in vpili: rajši nemškutarja, nego liberalnega Slovenca.

Na Češkem si je ta stranka sicer uže pred leti osnovala svoj organ „Čedja“, kateremu naloga je bila skrbeti, da se v vrste narodnih bojevalcev zaseje razpor in nje na tak način postane mogoče, v kalnej vodi ribji

Listek.

Bolgarski car Simeon.

Po A. Hilferdingu priredil prof. J. Steklasa.
(Konec.)

Meseca junija izide proti njim zopet neki del vojske, ali tudi ta čisto propade. Nazadnje se Simeon približa, utabori se pri vlahernskih vratih, ter začne obsedati mesto, ali čez nekoliko časa odloči prenehati z obsedanjem. Je li ga je na to nagnil slab uspeh arapske zveze, o katerem je bil zvedel, ali pa srbske razmere, ki so se zopet začele zapletati? Bilo kakor mu drago, on poroči v mesto, da izidejo patrijarh in visoki dostojanstvenci k njemu zavoljo dogovora. Oni so prišli. Potem je zahteval Simeon sestanek s samim carjem. Roman se vsled tega razveseli, ker je iz vsega srca želel mir, ter je dal pripraviti za

sestaneke mesto na obali pri Kosmidiji blizu morja, in Simeon zapové, da se zapali cerkev blažene Device pri „studencih“, kakor za znamenje, da ne misli on resno o miru. Car pride s patrijarhom Nikolom v cerkev vlahernsko, poklekne na blagoslovljeno zemljo, porosi jo s solzami, ter prosi prečisto devico Marijo, da ublaži neusmiljeno srce oholega Simeona. Ko se je bil z vero kot z oklepom oborožal, stopil je iz cerkve. Potem pride, obdan od telesne straže, na odločeno mesto. Čez pet dni, 9. novembra okolo četrte ure, pride Simeon spremljan od mnogobrojne čete vojakov. Mnogi so imeli kopje iz zlata, srebra ali bakra, in vsi so bili obdani z medenimi oklepi. Prišlega Simeona pozdravijo njegovi vojaci po grški kot cara. Svetovalstvo in državni dostojnici so gledali z zidov ta prizor. Car Roman se je pokazal nenavadno jakega duha, kajti nij se niti bal množice

sovražnikov niti je odstopil, nego je šel pogumno med nje, kakor med prijatelje. Prišedši prvina odločno mesto, ostane čakajoč Simeona. Izmenivši poroke, preiščejo Bolgari na tanko mesto, ni li kje kaka zaseda, potem zjaše Simeon konja in pristopi k caru. Pozdravivši se medsebojno, govorila sta o miru, a car reče Simeonu: „Slišal sem, da si pobožen človek in pravi kristjan: pokaži to z delom, obustavi klanje in prelivanje krvi, učvrsti mir z nami kristjani in ne pusti, da si brat skruni roke z bratovo krvjo. Tudi ti si človek, in tudi tebe čaka smrt, vstajenje in poslednja sodba. Denes živiš, in jutri moreš biti prah in pepel. S čim se bodeš opravičil pred nepristranim sodnikom za ubojstva nedolžnih? Želiš li bogastva? Obogatel te bodem, samo utakni meč v nožnice in nagni se miru in slogi, da tudi ti mirno preživiš in kristjani malo od težav odpočinejo.“ Tako je govoril

lov začeti. „Čedja“ je sicer začel svojo nalogo prav izvrstno spolnovati; ker pa stranka, katera ga je za svoj organ proglasila, nij bila iz naroda, imele so tudi njegove zabavljice jako malo upljiva na ostale politične stranke na Češkem. Z dunajsko konferencijo pa so si pravnarji umeli pridobiti fevdalce in ž njimi tudi nekatere iz čeških konservativcev, kateri so uže od Hohenwarta sem — kar je češko historično plemstvo svoj glas za samostalnost češkega kraljestva povzdignilo — nekoliko z njimi simpatizirali.

Od tega trenutka se je stvar zasukala. Staro-Čehi so sicer bili prisiljeni svojo barvo pred narodom zatajevati, ker bi se bil narod vsakakor od njih obrnil, kakor hitro bi bili politiko pravne stranke za svojo proglasili. Da, takova je bila njihova bojazen pred obsodbo vrhovnega narodnega sodišča, da so nasproti trditvi „Vaterlandovi“, da so k programu avstrijske pravne stranke pristopili, prisiljeni bili v svojih organih, naime v „Pokroku“ in „Politiki“, proti temu protestovati. — Gledali so pa seveda, najti priložnosti, kjer bi jim bilo lahko brez posebne kompromitacije od liberalne stranke se ločiti ter jo pred narodom denuncirati. — Kako prav jim je tedaj prišla diskusija o vstopu v deželni zbor!

Diskusijo o tem so zavedli „Národní Listy“, organ Mladočehov, ne da bi bili prej za dovoljenje vprašali Riegra, kot predsednika poverjeniškega poslanskega kluba; tedaj se je to moglo proglasiti za prestop, narodnej složnej politiki naravnost škodljiv. Češkemu narodu pa, kateri je za svoja historična prava navdušen in na nje ponosen, moglo se je denuncirati, da Mladočehi hoté z vstopom v deželni zbor naravnost zavreči zgodovinsko pravo češkega kraljestva, za katero se ves narod uže tako dolgo in tako neustrašeno bori. — To so storili oni isti Staročehi, ki so pod Hohenwartom kljub deklaraciji in zgodovinskemu pravu v deželni zbor vstopili, toda njim nij bilo za doslednost, njim je bilo za neobmejeno vladno nadnarodom. Za to so hoteli razpor in zato ga — hvala intrigantu pravne stranki — imajo, in Vi ne morete več pisati o češki edinosti, niti ne povoljnost Staročehov svojim intrasigentom staviti v izgled.

Čehi bodo tedaj z novim letom začeli bojovati boj, kateri se utegne dolgo vleči, kajti Rieger je izrekel besedo: nepomir-

ljivo st. Izid je seveda sedaj še negotov; trditi pa se sme, da bo stranka, katera zastopa one nazore, ki so ves izobraženi svet prevladali, tudi na Češkem z razširjevanjem prosvete v narod zasejala svobodne misli kot rodnice svobodnih dejanj; da bodo potomci Husovi in Žižkinci, ki so prvi vztikili prapor svobode in bratstva, tudi sedaj vstopili v vrsto onih narodov, ki pod onim praporom dalje bojujejo; da bo stranka, pravim, katera res dela iz zgolj domoljubja, katera v vrstah svojih vojščakov ima mlade može nepopačenih značajev, končno vendar dospela do zmage in v to ime kličemo jej iz globine svojega srca: Na zdar!

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(Konec.)

Vitez Gariboldi poroča v imenu zdravstvenega odseka o predlogu dr. Bleiweisa o vpeljavi postave od 29. junija l. 1868 zoper govejo kugo po deželah ogerske krone in nasvetuje:

C. kr. deželna vlada se naprosi, pri sl. ministerstvu notranjih oprav delati na to, da določbe postave od 29. junija 1868. leta, katere uže večidel v državah evropskih veljavo imajo, v varstvo živinoreje takraj Litave tudi v deželah Ogorske krone, brž ko je mogoče postavno moč zadobijo in potem v dejanje stopijo.

Poslanec Kramarič stavi predlog, naj se stroški za vojaška ukvatiranja povrnejo dotičnim gospodarjem, ki imajo zarad živinske kuge vojake, iz deželnega zaklada.

Zagorec pravi, da ker se živinske kuge varuje cela Avstrija, bi bilo stroške povrniti iz državnega zaklada.

Predlog g. Kramariča se izroči finančnemu odseku.

Dr. vitez Zavinšek priporoča, da bi vlada bolj pazila pri živinski kugi, na živino in stvari, ki se uvažajo s Hrvatskega.

Potem se predlog zdravstvenega odseka sprejme.

Poslanec dr. vitez Zavinšek utemeljuje predlog: naj se deželni zbor obrne do vlade s prošnjo, naj državnemu zboru predloži postavo, po kateri se zniža cena soli. Predlog ta se izroči gospodarskemu odseku.

Dr. Poklukar utemeljuje predlog o za-

devi železnice iz Ljubljane v Karlovec in iz Loke v Trst, kateri se izroči gospodarskemu odseku!

Dr. Costa poroča v imenu deželnega odbora zaradi oddaje deželne posilne delavnice v roke cesarske vlade in nasvetuje:

1. Vprašanje slavne vlade zarad tega, ali bi se državi izročila deželna posilna delavnica v Ljubljani, se reši s tem, da deželni zastop kranjski pritrdi navedeni izročitvi, toda s tem pogojem, če država primerno povrne vrednost poslopij in inventarialnega orodja.

2. Deželni odbor je pooblaščen, da se slavno vlado obravnava zarad dotične cene in da sklene ž njo dotično pogodbo, o kateri pa mora potem poročati deželnemu zboru.

Dr. Suppan nasvetuje, da se dotična z vlado storjena pogodba predloži deželnemu zboru v končno potrjenje, kar zbornica odobri.

V imenu deželnega odbora poslanec Murnik predlaga, da se:

1. Davkarskim občinam Staravas, Poljica in Blečjivrh zarad šolske stavbe dovoli 122% priklad na zemljiški in hišno-razredni davek, za l. 1874, deželnemu odboru pa se veleva, naj pridobi za ta sklep najvišjo potrditev.

2. Dotičnim občinam naj se pove, da se zarad občinskih prikladov v prihodnje strogo morajo držati občinske postave, kar zbornica potrdi.

Poslanec Dežman poroča v imenu gospodarskega odseka o načrtu cestnega policijskega reda, ki ga zbornica po predlogu dr. Coste sprejme en bloc.

Baron Apfaltrern in veliko družih poslancev interpeluje vlado, ali ne bi hotela popraviti uradnih zapisnikov razdaljave milj na Kranjskem, ki ležijo pri okrajnih glavarstvih in so nekoliko prekratko, nekoliko predolgo zaznamovane.

Vladni zastopnik obljubi odgovor v eni prihodnjih sej.

Prihodnja seja bode v petek 9. t. m. Na dnevnem redu je med drugim poročilo finančnega odseka, naj se dovoli iz deželnega zaklada 10.000 gl. za napravo zaloge slovenskih šolskih knjig.

grški car. Od njegove ponižnosti osramoten, in od njegovih besedij ganjen, privoli Simeon na mir. Nazadnje se razidejo, a Simeon prime od cara silo blaga. To je bil velik dan za Simeona, morda največi v bolgarske povesti!

Vse to se je laskalo samoljubju Simeona in Bolgarov, ali začeto delo ostalo je nedokončano: Carigrada se nijso polastili, in Bolgarska stala je kakor poprej brez podpore in središča v sred divjih step in Bizanca. Mogel bi bil sicer Simeon, osvojivši si Srbijo, zopet dospeti z novo vojsko pod Carigrad, ali niti Simeonu nit Bolgarom nij bilo sojeno, vladati na obalah Bosfora.

Uže poprej smo omenili, da je bil uredil Simeon na brzo roko Srbijo, postavivši jej za kneza slepega Pavla, ki je bil tako velik prijatelj Bolgarov, da jim je izdal celo svojega sorodnika Zaharijo. Ali kmalu opazi Simeon, da Pavel neče biti samo carski namestnik v Srbiji, ter v srdu spusti Zaharijo

na slobodo, kajti bil je zopet prisegel caru vernost. Zaharija vrže Pavla s prestolja, ter se zopet izneveri Bolgarom in preide pod obrambo Grkov. Simeon zapove svojemu vojvodu, da pokori Zaharijo, a med tem pade sam pred Carigrad, da ga oblega. Ali Srbi so potolkli Bolgare, in Zaharija je poslal glave njihovih vojvodov v Carigrad.

Simeon se vrne v Bolgarsko in precej pošlje v Srbijo vojsko z novim naslednikom, po imenu Česlavom, v Bolgarske rojenim in odrejenim praunikom Vlastimirovim. Ali Simeon ga ne postavi za vladarja Srbske, nego je njega samo upotrebil, da se krvavo osveti Srbom. Pred približavajočimi se Bolgari je pobegnil Zaharija k Hrvatom. Na granici Srbije poroče Bolgari srbskim županom, da pridejo sprejeti novega srbskega vladarja Česlava, zaklinjaje se, da jim ne bode nič zla storil. Župani pridejo, ali je Bolgari polove in zakujejo. Bolgari navalijo na Srbijo,

zarobijo vse, kar jim pade v roke ter odpelejo vse v Bolgarsko; nekaj se jih pa vendar reši na begu ter pridejo v Hrvatsko: srbska zemlja pa se spremeni v puščavo. Simeon začne sedaj boj s Hrvati. Bolgarski vojvoda Alogo-Botur navalil na Hrvatsko, ali Hrvati ga v svojih gorah čisto potolčejo ter mu vso vojsko pokončajo.

Kako velika različnost je med tem brezdušnim bojem proti Srbiji, katerega je vodil Simeon od slepe pohlepnosti za vladarjem in med bojem proti Carigradu, kateri, akopram nij bil brez okrutnosti, meril je vendar na povzdigo Bolgarske. Še se čez devet stoletij veselimo nad Simeonom, hrepenečim za Bosforom, ali se tudi žalostimo, da je hotel druge Jugoslovane podjarmiti in neslogo med nje sejati.

Bolgarske se sreča obrne. Dne 27. maja l. 927 umre Simeon. —

Štajerski deželni zbor.

[Izv. dop.]

15. seja 5. januarja. Zbornica je slabo obiskana, tudi poslušalcev je malo. Deželni glavar bere dopis cesarskega namestnika, da se ima deželni zbor 16. januarja skleniti. Oddale so se razne prošnje od okrajnih zastopov za spremembo okrajnih v deželne ceste, od delavskih društev za denarno podporo iz deželnega fonda. Šoštanjski okrajni odbor prosi podpore za zidanje novega mosta čez Pako pri Šoštanju.

Finančni odbor poroča o proračunu za l. 1874. Sekundarski zdravniki na deželni bolnišnici dobivajo odslej letne plače od 400 in 600 gl.

Službe na norišnici se ustanovljajo. Prvi zdravnik dobi 1300 gl. plače. Za celo norišnico znašajo stroški 98.084 gl., dohodki 87.870 gl.; za porodnišnico in najdeniščni fond v Gradci znašajo stroški 58.185 gl., dohodki 11.338 gl., tedaj doplača dežela 46.847 gl.

Graškemu mestu se privoli, da sme prodati neko posestvo, katero je njegova lastnina, za 47.100 gl.

Za zidanje nove ceste Stainz-Waldreg se privoli podpora 15.000 gl. iz deželnega fonda.

Dosti govorjenja je bilo potem o predlogih cestnega odbora, da naj dežela prevzame imenitnejše ceste v svojo skrb. Dozdaj imamo okrajne ceste I. in II. reda. Za okrajne ceste I. reda plača deželni fond tretjino do polovice stroškov, katere imajo okraji za vzdrževanje teh cest. Ko bi dežela te ceste vzela v svojo oskrbovanje, bi se gotovo stroški dosti povišali in tedaj tudi deželna priklada hudo narastla. Tudi iz predloženih nasvetov nij bilo razvidno, koliko bi stroški znašali, tedaj se večina poslancev nij upala, precej za to izreči, da bi dežela prevzela ceste. Predlog je bil ovržen in ostane pri cestah, kakor dozdaj. Proti predlogu je glasovala levica, potem slovenski in konservativni poslanci, izvzemši g. Hermana.

Zarad mitnic se je sklenilo, da sme do 1. januarja 1877 cesarski namestnik s privoljenjem deželnega odbora podaljšati pravico za pobiranje mitnine. Do onega časa pa se mora izdelati postava, po kateri imajo mitnice ponehati.

Prihodnja seja bode 7. januarja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. januarja.

Deželni zbori. t. j. večina njih, ki niso še razpuščeni, so se te dni zopet zbrali in bodo imeli do 16. t. m. seja.

Naučnega ministra bodo, ko se državni zbor zopet snide, neki naprednjaški poslanci energično interpelirali zaradi šolstva na Tirolskem.

Vorarlberški deželni zbor se je na cesarjevo povelje zaprl 5. jan., ravno ko se je seja začela. Obravnavanja zadnjih sej in neki predlog, ki bi se bil 5. jan. gotovo sprejel, je napotilo vlado do takega ravnanja. Vorarlberški deželni zbor je namreč hotel vložiti protest proti direktnim volitvam, češ da so političnemu in socialnemu razvijanju ljudstva škodljive, in da škodijo njegovemu patrijotičnemu in dinastičnozvestemu značaju.

Vnanje države.

Francoski listi odobrujejo razglas naučnega ministerstva, ki je proti škofom namerjen. Klerikalni listi proti svoji navadi še precej zmerno pišejo o tej zadevi. — Razglas pravi, da so nekateri pastirski listi tako uravnani, da bi sosedne vlade dražili. Prelati pa bodo prvi, ki bodo zaradi tega trpeli. Vlada želi, da bi se tako škofovsko dejanje ne ponavljalo, in veleva škofom, naj postavljene oblasti spoštujejo, in se bolj zmerno obnašajo.

Kastelar je napravil protest proti surovemu ravnanju zoper konstitucionalne kortese; pravi, da ga vest in čast odtegate od situacije, katero je ustvarila sila bajonetov. Temu protestu se je pridružilo več poslancev večine. Sicer je v Madridu mirno in dobrovoljno se brez vse sile razorožujejo. Španski poslanec v Parizu je zaradi prevrata v Madridu odstopil. — Minister zunanega je izdal na guvernerje provinc razglas, naj karlistične in kantonalne liste zatro. Iz provinc prihaja v Madrid več telegramov, ki se izrekajo za novo vlado ter ji pomoči obljubujejo. Le v Saragosi in Valjadolidu je nemirno. 4. januarja je bilo v Saragosi med vojaki in med dobrovoljci svobode pretepanje, ki je 8 ur trpelo. Vojaki so ujeli 200 dobrovoljcev ter jim vzeli 6 topov in več družih rečij.

Dopisi.

Iz Idrije 5. jan. [Izv. dop.] Nevarno je poročati o rečeh, o katerih gotovosti nij popolnem dopisnik dobro podučen. Tako se je pripetilo, menda slučajno, tudi dopisovalcu iz Idrije v 1. št. „Slov. Naroda“, ki vpleta med novosti in krivice, ki se gode v resnici pri nas, tudi nekaj, kar je neresnično; namreč, kar se tiče naše pošte. Dopisnik pravi da se obče pritožuje proti neredu na naši pošti. Na to moram jaz odgovoriti, da kaj takega je mogel pisati le slučajno napačno podučen moj sodopisnik, ali pa tak, ki se (morda ne vede) da zapeljati za orožje nekaterim tukajšnjim fanatikom, kajti tako rednega poštnege osovja, kakor je naše, nij kmalu. Da se namreč ona dva pisma nista oddala v pravem času, nij zakrivila pošta; pač ne bo nihče zahteval, da bi gosp. ekspeditor sam letal s pismi v vasi 2—3 ure oddaljene, posebno če dotične osebe vedo, da pismo dobodo. Najsi vasi skrbe za pote, ki dohajajo vsak teden vsaj po enkrat v mesto, pa se bode prišlo v okom tacim neugodnostim, in napisi naj se ravnaajo določeno ter natančno.

Omeniti hočem še sklepa občnega zbora čitalniškega, da si čitalnica v tekočem letu ne naroči sledečih listov:

„Zgodnjo Danico“, „Sloven. Gospodar“, „Učit. Tovariš“ in „Slov. Tednik“, katerega poslednjega bo pa „Narodna bukvarnica“ naročila in posojevala. Čeravno v nekaterih zadevah prav dajemo tacemu postopanju, vendar menimo, da je ta določba predemonstrativna in želimo, da bi ostala brez kacih nasledkov. Veselilo nas je pak predlaganje tajnikovo, naj se naročiti dve številki najbolj branega lista „Slov. Naroda“, kar bi se bilo tudi brez ugovora sprejelo, da ne bi bili stroški preveliki. — Iz vsega zborovanja je bilo razvidno, da klerikalno reakcionarstvo nema pri nas nikakoršnih tal, in da bi bilo vse drugače politično vedenje, ko ne bi visel nad Idrijčani Damoklev meč nemških uradnikov, ki nemajo sreča za našo mater domovino.

Iz Gorenjskega 4. jan. [Izvirni dop.] (Nekaj zarad orgljanja na deželi.) Kaj je temu poglavitni uzrok, da se mnogo učiteljev orglarstvu odpoveduje, in kakor „farovski list“ v eni svojih zadnjih števil v dopisu iz Gorenjskega pristavlja, ondi mnogo orgelj, kakor n. pr. v Št. Jurju počiva?

Čital sem nedavno v nekem nemškem muzikaličnem listu razpis službe ali mesto basista, z letno plačo od 360 gold., kateri si more (bilo je zraven rečeno) v svojih prostih urah s pisanjem, ali katerim drugim delom, naj manj še toliko povrh zaslužiti. Pa tudi orglarske službe se razpisujejo po Nemškem, Avstrijskem, nekoliko celo na Štajerskem po 300 do 500 gold. na leto. Kdor je bil kdaj orglavec, ali je še, ta tudi ve, da orgljanje, posebno pa podučevanje v petji veliko časa, truda in neznansko sitnosti stane. Komaj si je človek kake kmetijske „buše“ ali „frajlee“ po velikem trudu nekoliko v petji izuril, uže začne posameznim ali vsem greben oholosti rasti, ter se jamejo, ako se jim z veliko kadilnico ne kadi in zmirom globoko uklanja, kujati ali pa celo izostanejo, tedaj orglavcu ne ostaje družega, ako neče sam peti, nego drugih poiskati in jih zopet izučiti ne glede na to, če si tudi pljuča izpoje in svoje zdravje ugonobi.

Pa tudi orgljanje samo na sebi nij tako malenkostno delo, kakor si ga neki ljudje mislijo, ki se pa za svoje tudi majhna dela in opravila znajo dobro plačati. Vzemimo le, da ima orglavec vsako nedeljo in zapovedani praznik najmanj po trikrat orglati; računimo te dni po 4 ure, znaša te uže 272 ur na leto, brez Šmarnic, adventa in mnogo družih dnij, ki zopet enako ali še večje število ur od zgoraj omenjenih dajo. In vse to je do sedaj moral ubogi učitelj, bivši pod duhovensko komando za 10, ali 20 gold., v Št. J...u na Gorenjskem celo zastonj, opravljati. — In ker se zdaj za ta kup neče orglati, so ti ljudje tako predrzni, da po časopisih — glej „Tovariša“, in „farovski list“ — od „težkega sporazumenja, molčanja hočem reči počivanja orgel, nagajivosti učiteljev“ itd. bledejo! —

Čudni ljudje so res ti klerikalci! Po eni strani učitelje na vso moč od sebe pehajo, na drugi strani se pa zopet hudujejo da učitelji nečejo za par grošev, ali kar bi še rajše videli, zastonj orglati. —

Dajte in privoščite učiteljem 100, po razmeri in obilosti dela tudi 150 gold. za orgljanje, posebno tam, kjer se to brez vsakih novih nakladov zgoditi more. Ne bodite sebični, bodite v svojem obnašanju tolerantni in dostojni, kakor se od omikanih ljudij terjati more in sme, ne kričite: kdo bo pa plačal, v tem, ko dohodke uže v rokah imate, potem bo porazumenje povsod lahko in stavim kar kdo hoče, ako boste tako storili, in kar je večina cerkvenih predstojništev uže storila, ne bodo vam orgle počivale in mesto hripavih, zamolklo razlegajočih se glasov, ki so gotova muka za zdrava ušesa, doneli bodo zopet veličastni, mogočni glasi in akordi orgel v poveličanje božje službe. Če pa tega nečete storiti, potem slobodni Vam pot: pošičite si drugih orglavcev, ali dajte si jih izuriti po svojem okusu, da Vam orglajo in pojejo. Ako utegne to Vas in farmane zadovoljiti, dobro! nam učiteljem bode to tudi

prav in bomo veseli, da bode zaradi te stvari že enkrat — ljubi mir.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Postojna 8. januarja. Pri današnji volitvi deželnega poslanca je izvoljen kandidat slovenske narodno-liberalne stranke, g. Adolf Obreza, s 43 glasovi. Kandidat klerikalne stranke g. Ivan Vilhar je dobil le 36 glasov. Costa je bil sam prišel agitirati za Vilharja, agitacija klerikalcev je bila silna proti Obrezi. Predsednik volilne komisije je bil g. Franjo Hren.

Domače stvari.

(Iz Gradca) se nam poroča, da bode mestni zbor vse svoje sile napel, da bi se sklenena šolska postava o odpravi šolnine od cesarja, oziroma ministerstva ne potrdila. Graški davkoplačevalci se nam res smilijo, ko bodo za otroke uradnikov k šolskim stroškom pripomagati morali. A na drugi strani se bode marsikateri revež in mali posestnik veselil, ko ga njegovi obilni otroci toliko stali ne bodo.

(Deželna učiteljska konferencija) za štajerske učitelje bode v prihodnjih šolskih počitnicah v Gradci. Razgovor bode tudi o najvažnejši točki za narodne šole na slovenskem Štajerju, pa tudi za vse slovenske šole, namreč o slovenskih učnih knjigah. Želimo, da bi dotični odposlanci učiteljev iz prednih slovenskih okrajev to vprašanje dobro pretresovali, ter se že pred v tej točki zedinili in soglasno dobre nasvete vladi stavili. Pri priliki spregovorimo kaj več o tem.

(S Koroškega) se nam piše: Da je naš deželni zbor 10000 gld. za učiteljstvo privolil, s tem bode vsaj nekoliko učitelje pridrževal, da se ne bodo v preveliki meri od nas preseljevali. Ali vendar to učiteljem ne ugaja, da bode deželni šolski svet ta denar med učitelje razdeljeval, in sicer kot nagrado ali draginsko doklado od 50—100 gld. Govori se, da po „vrednosti“ učiteljevi se bode več ali manj podelilo. Bojimo se, da se bode ta vrednost zelo pristransko določevala.

(Deželni šolski svet) v Celovci hoče zabraniti učiteljem preseljevanje v druge dežele s tem, da jim dopušča samo na konci vsakega semestra iz ene v drugo službo stopiti. Ta prepoved pa v svoji ostrosti celó presega ukaz ministerstva od 20. avg. 1870, ki učiteljem izstop iz službe vsakrat dovoljuje, da je le odpustna prošnja 1/4 leta pred vložena. (Na Štajerskem se zahteva samo 6 tednov.) Vseled te naredbe je učiteljstvo na Koroškem jako razkačeno. Dezelni šolski svet, ki tudi v tej zadevi, kakor zastran narodnosti, tako slabo spoštuje svobodo učiteljev, se je s tem jako zameril pri učitelstvu. To ne bode šoli koristilo. Za nekaj časa bo ta pa oni učitelj primoran tu ostati, a z veseljem gotovo ne bode na korist šole deloval.

(Iz Kranja) se nam poroča: Naša čitalnica je izvolila dr. Mencingerja za prvosednika, za njegovega namestnika dr. Kocuvana, za blagajnika Rajko Krišperja, za tajnika prof. Karlina, za knjižničarja kaplana Špendala, za odbornike gg.: Pirca,

Sajovca, Pučnika in Peca. Veselica bode 18. jan., 2. febr. (Vodnikov dan) 15. febr.

— (Ljubljanska čitalnica) napravi ta predpust. Plese na sledečih večerih: V soboto 10. januarja t. l. plesovna vaja. V nedeljo 18. januarja t. l. ples. V nedeljo 2. februarja t. l. Vodnikova svečanost. V soboto 14. februarja t. l. ples.

Postano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalescieri du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovali:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno ginčeval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudoviti Revalescieri, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživljanju Vaše tečne in zlahne Revalescieri popolnem zdravega in okrepčane, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razmerno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30 aprila 1873.

Hvala izvrstnejši moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalescieri navadne sorte, poleg različnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Přilep, pošta Holešan na Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeta Revalescieri du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalescieri 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Rohaček,
gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetcih.

Tuji.

6. januarja:

Pri **Elefantu**: Welzel iz Dunaja. — Grof Pace iz Ponoviča. — Grof Lichtenberg iz Prapreč. — Tavčar iz Vač. — Rosch iz Hrastnika.

Pri **Maliču**: Milch, Frei iz Dunaja. — Novak iz Kočevja. — Weinländer iz Maribora.

Pri **Zamoru**: Gross iz Ljubna. — Stare iz Loke. — Lonschar iz Pliberka.

Dunajska borza 8. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	40	"
1860 drž. posojilo	104	75	"
Akcije narodne banke	1022	—	"
Kreditne akcije	239	25	"
London	113	10	"
Napol.	9	1 1/2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	25	"

Zima pride, zima pride, zima je že tu!

Dobra, grejoča zimska obleka

varuje pred prehlajenjem, ki je začetek vsake bolezni.

Zdravilna podtelesca.

Ta so iz najfinje Merino-volne, izvrstno grejé telo in je varuje pred prehlajenjem.

- 1 fine vrste, belo 1 gl.
- 1 " pisano 1 gl.
- 1 najfinje volne 2 gl.
- 1 " pisano 2 gl.

I zgornja srajca

iz najfinje barvanega flanela s svilnimi ali atlasnimi prsi in lepimi načrti prešita 5 gl.

Šali za gospode

vsah barv iz najfinje volne gld. 1.50.

Potni šali

veliki, kot ogrinjalo 2 gl. in 5 gl.

Šlips za gospode in gospe

iz najtanjše volne s svilo pretkano 50 kr. in 1 gl.

Ogrinjala za gospe in deklice

à la Maria Antoinette, rdeča, modra, bela, vijolasta. So iz najtanjše berlinske volne tkana, pletena, izvrstno grejé in so najlepša in najnovejša v tem času.

- 1 za otroke 50 kr.
- 1 deklice, najtanjše 1 in 2 gl.
- 1 gospe, zelo tanko 2—5 gl.

Komašnje

iz najtanjše barvane berlinske volne pletene.

- 1 za otroke 50 kr.
- 1 deklice 1 gl.
- 1 gospe, najtanjše 2 gl.

Komašnje za gospode

iz najtanjšega sukna, podložene, z lepimi gumbami prešite 5 gl.

Komašnje

iz pravega ruskega usnja z varnostnimi sponami, varuje hlače popolnem pri slabem vremenu. 1 par najtanjših 5 gl.

Dolge in kratke nogovice

najbolje vrste.

- 1 par dolgih za deklice 50 kr.
- 1 " " gospe, najtanjše 50 kr., 1 gl.

- 1 flanelnih kratkih 50 kr.
- 1 iz najtanjše volne pletenih 1 gl.
- 1 lovskih najtanjših 2 gl.

Posebno lepo

je nositi zelo tanka prava turška svilena Cachenez-ogrinjala za gospode po 1 gl., 2, in 5 gl.

Mufi za gospe in otroke.

- 1 za deklice ali otroke 1 gl.
- 1 ovratnik za to 50 kr., 1 gl.
- 1 za deklice 2 in 5 gl.
- 1 popolni kinč, ovratnik in muf dolgodačen najtanjši 5 gl.

Rokovice

iz najtanjše mehkoobčutne volne.

- 1 par za gospode 50 kr. in 1 gl.
- 1 " " podložene 1 in 2 gl.
- 1 " gospe in deklice 50 kr. in 1 gl.
- 1 " " " " podložene 1 gl.

Rokovice iz jelenjega usnja.

- 1 par za otroke 50 kr.
- 1 " gospe ali deklice 1 gl.
- 1 " " in " z manšetami 2 gl.

1 par za gospode 1 in 2 gl.

1 " a kožo podloženi, za kočiranje 2 gl.

Vloge za v čevlje

so najbolj priporočevalne, varujejo noge pred mrazom in potem ni treba težkih zimskih čevljev nositi.

1 par za gospode, gospe ali otroke 50 kr.

Bodi luč!

Novo popravljene petrolejske svetilnice z varnostno napravo, popolnem brez duha, po najlepših izgledih dunajske razstave narejene, so najboljše vrste le pri podpisane fabriške zalogi dobili. Svetilnice za pri uku, delu, za družino so tako narejene, da je v 24. urah le za 2 in pol kr. tvarine treba.

- 1 kuhinjska svetilnica 50 kr.
- 1 stenska ali viseča 1 in 2 gl.
- 1 sobna popolna 50 kr. najlepša 1 in 2 gl.
- 1 za uk ali delo 1 in 2 gl.
- 1 salonska posebno lepa 5 gl.
- 1 viseča za predsobo ali delavnico 50 kr., 1 do 2 gl.
- 1 salonska viseča s škrpici 5 gl.
- 1 taiste luksurijskeje za 1, 2, 5 dražje.
- 1 svetilnična podloga iz Angora-volne 50 kr.

Naglo kot blisk!

Najprijetnejša zabava po zimi je drsanje, toda k temu je neogibno treba dobrih, varnih drkalic.

Vse drkalice so previdene z novo patentirano ameriško varnostno napravo.

- 1 par za otroke 1 gl.
- 1 " gospe ali deklice 2 gl.
- 1 " jako lepih, prav angleških 5 gl.
- 1 " za gospode 2 gl.
- 1 " " najlepših 5 gl.

Gulden-Bazar, na Dunaji, Praterstrasse 66.

(312—11)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.